

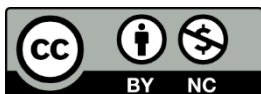
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Metodika pro vzdělávací oblast Člověk a svět práce

Fotorámeček

Vytvořeno v rámci projektu OPVVV „Pregraduální vzdělávání v učitelských oborech na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity“, reg.č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_038/0006778

„Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons [Uveďte původ-Neužívejte komerčně 4.0 Mezinárodní]. Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.cs>.“

Název: Fotorámeček

Autor: Mgr. David Foldyna

Anotace: Výroba fotorámečku z lepenky v rámci ČaSP byla zařazena do výuky na ZŠ Moravská v Havířově-Šumbarku v několika posledních letech. Při práci na tomto výrobku žáci poznají vlastnosti papíru, lepenky a možnosti jejich využití při výrobě dekorativních předmětů. Osvojí si základní pracovní dovednosti při práci s papírem (skládání, řezání, stříhání, lepení a dekorativní využití). Úvodem se žáci stručně seznámí s výrobou papíru a jeho historií. Výhodou tohoto výrobku je časová nenáročnost a možnost individuální výzdoby u každého žáka. Tento výrobek je možno vytvářet i s žáky nižších ročníků.

Vzdělávací oblast RVP ZV:	Člověk a svět práce
Tematický okruh:	Konstrukční činnosti
Doporučený věk žáků:	5. ročník
Časová náročnost:	cca 2 vyučovací hodiny

Cíle (očekávané výstupy podle RVP):

ČSP-5-2-02 žák pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu;

ČSP-5-2-03 žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.

Cíle (z pohledu žáka):

- Seznámí se s výrobou papíru a jeho historií;
- Vyzkouší si vlastnosti papíru, lepenky a pozná možnosti jeho využití;
- Vyřeže nožem či vystřihne nůžkami z lepenky jednotlivé konstrukční části výrobku;
- Ověří si možnosti práce s lepenkou a vyzkouší si náročnost přesnosti při jeho zpracování;
- Spojí jednotlivé díly lepením;
- Provede grafickou výzdobu rámečku.

Potřebný materiál: lepenky o tloušťce cca 5 mm a rozměru přibližně A4 (rozměr dle zvolené velikosti fotografie), disperzní lepidlo (např. Herkules), papírová lepicí páska, vodové barvy a štětec, případně jiné vhodné pomůcky na vytvoření dekorace (gelovky, fixy, pastelky apod.).

Potřebné nářadí a pomůcky: pracovní stůl nebo lavice, trojúhelník s ryskou, řezací nůž nebo nůžky, vodové barvy a štětec, případně jiné vhodné pomůcky na vytvoření dekorace.

Teoretický úvod:

Historie výroby papíru je stará několik tisíc let a místem jeho původního vynálezu je Čína. Do Evropy doputoval tento vynález poměrně pozdě. Jeho výroba se zde rozšířila v průběhu 12. až 14. století. V českých zemích jeho výroba začala v 16. století. Postupem času tak nahradil pergamen, který se do té doby používal k záznamu psaných textů.

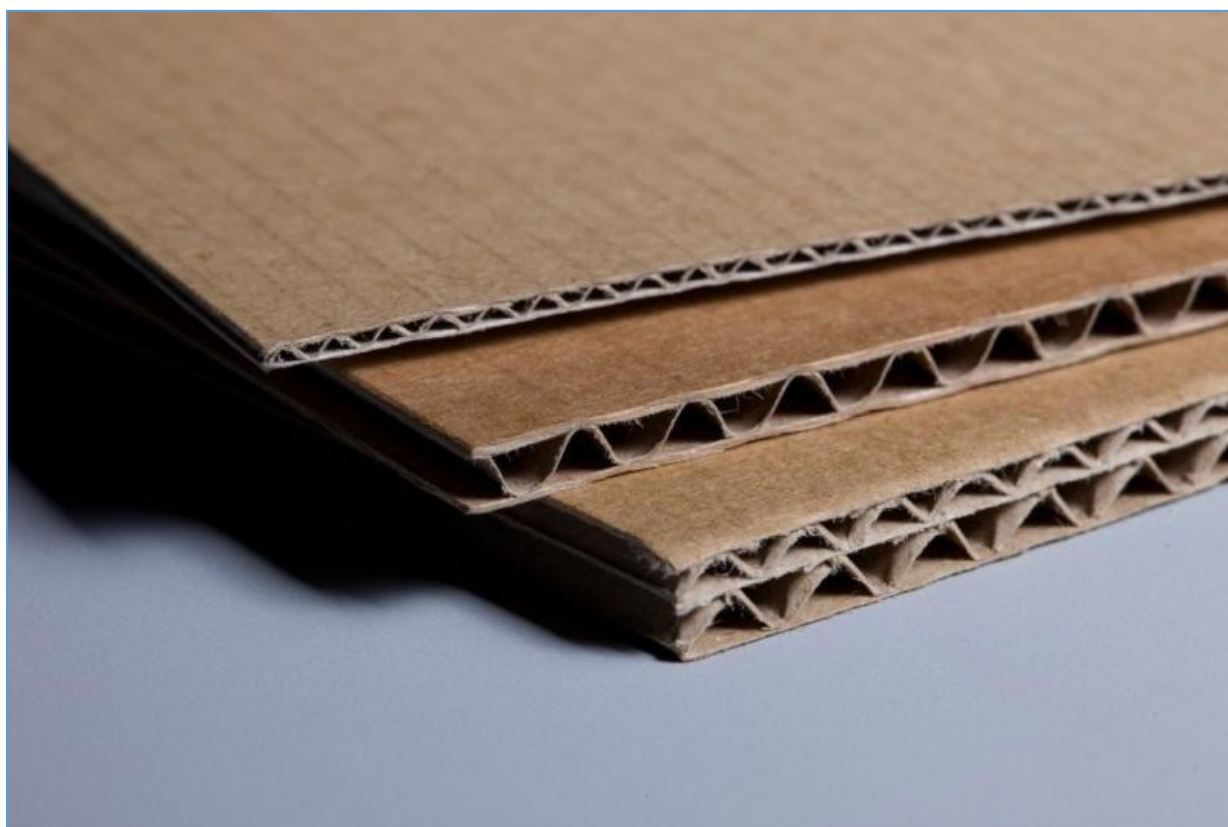
S jeho historií a původními technikami jeho výroby se můžeme blíže seznámit v Muzeu papíru ve Velkých Losinách. Zde se rovněž dodnes ručně vyrábí papír jako již málokde v Evropě.

Původním základním materiálem pro výrobu papíru bylo zřejmě konopí, později bavlna a len. V novodobé historii bylo především v Evropě využíváno dřevo, zejména pro jeho dostupnost a poměrně nízkou cenu. V současné době se snažíme vyrábět co nejvíce papíru recyklací již použitého papíru.

Papír se vyrábí z buničiny, která se získává zpracováním rostlin a stromů. Následně se smíchá s vodou a dalšími přísadami, které ovlivňují jeho konečné vlastnosti. Postupným sušením, válcováním a hlazením získává konečnou podobu. Papír může mít různou hrubost, gramáž, barvu, tuhost. Všechny tyto jeho vlastnosti se odvíjejí od zvoleného postupu výroby.

V poslední době se papír využívá nejen v tiskařském a obalovém průmyslu, ale nachází uplatnění také ve výrobě nábytku, a dokonce ve stavebních oborech.

Papír je základem lepenky, kterou použijeme pro náš fotorámeček. Lepenka se skládá z více vrstev papíru slepených k sobě.

AUTOR NEUVEDEN. *europack-lb.cz* [online]. [cit. 24.4.2020]. Dostupný na WWW: <https://europack-lb.cz/vlnite-lepenky>

Pro seznámení žáků s výrobou papíru a jeho historií je výhodné použít internetové zdroje.

Postup realizace:

1. Zvolení materiálu

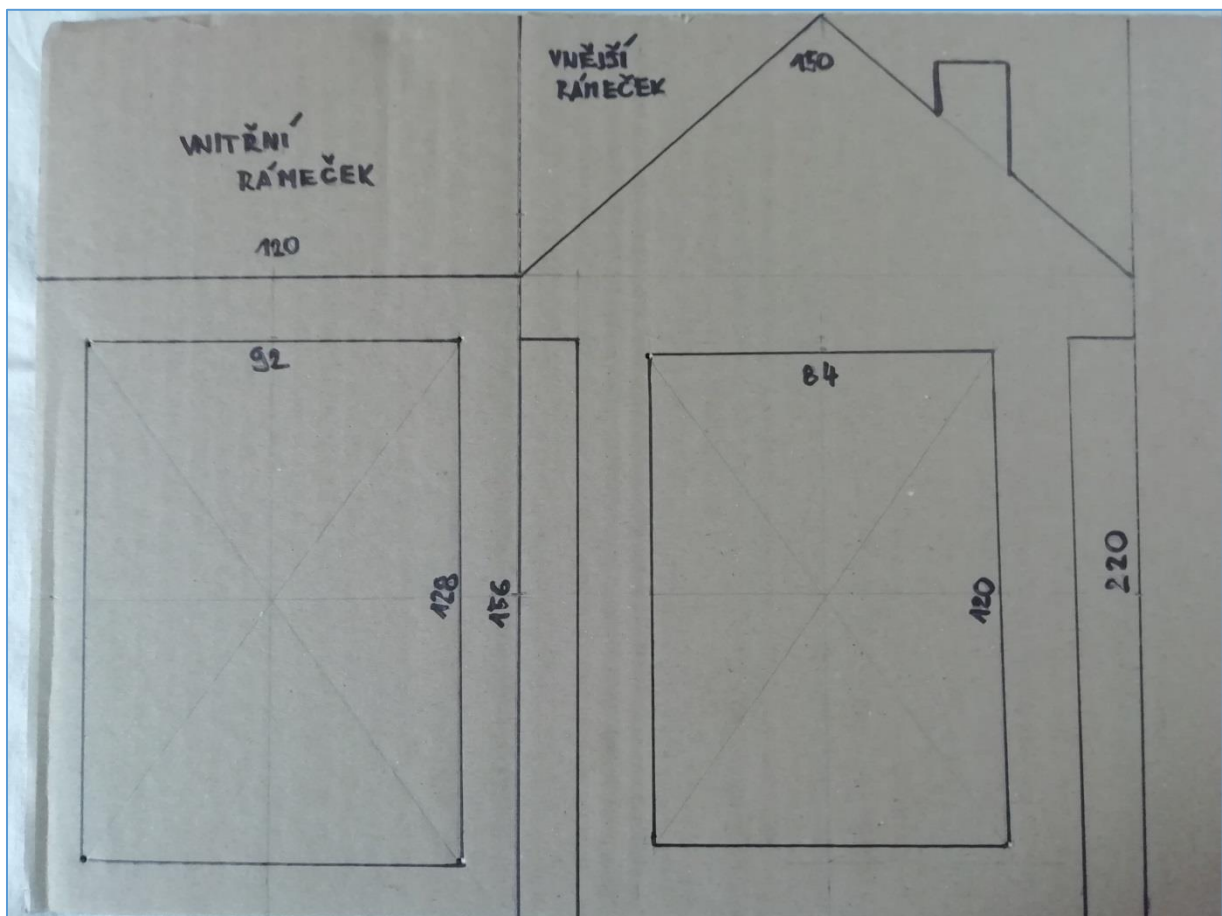
Materiál pro výrobu fotorámečku můžeme získat poměrně snadno. Zejména z různých lepenkových obalových materiálů, kterých je obvykle ve vzdělávacích institucích dostatek a zpravidla se ekologicky likvidují. Příkladem jsou různé krabice. Tento materiál můžeme upotřebit na výrobu fotorámečku. Použijeme ty části, které jsou bez potisku a nemají žádné zlomy. Ideální tloušťka lepenky je 5 mm. Pro každého žáka připravíme materiál o rozměru cca A4.

2. Prezentace výsledného výrobku, slovní popis postupu výroby

Žákům ukážeme již hotový fotorámeček, cíl naší další činnosti. Motivací pro žáky je možnost individuální volby dekorativní části rámečku a jeho konečného provedení. Stručně slovně vysvětlíme postup práce. Zdůrazníme nutnost přesné práce s nůžkami či nožem a upozorníme na bezpečnost práce.

3. Technický náčrt

Pro tento výrobek stačí jednoduchý technický náčrt a stručný popis postupu výroby, který provedeme na tabuli.

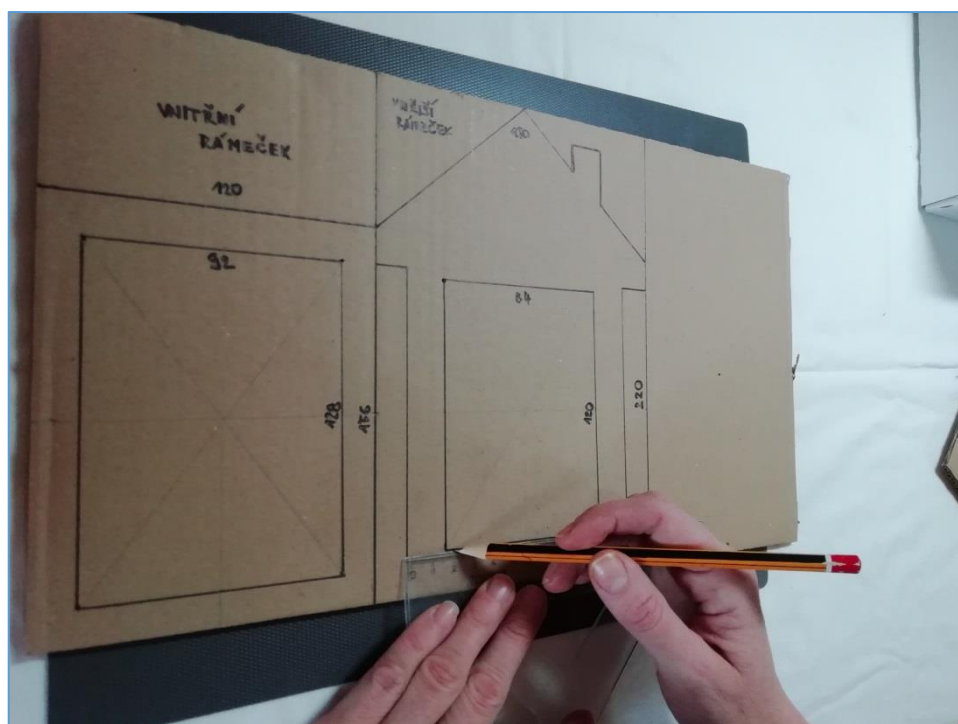
4. Příprava materiálu a orýsování

Žák si rozměří materiál pomocí pravítka na dvě poloviny, orýsuje. Rozdělí jej na dvě poloviny. Jedna polovina bude tvořit vnitřní část rámečku, druhá vnější, dekorativní část.

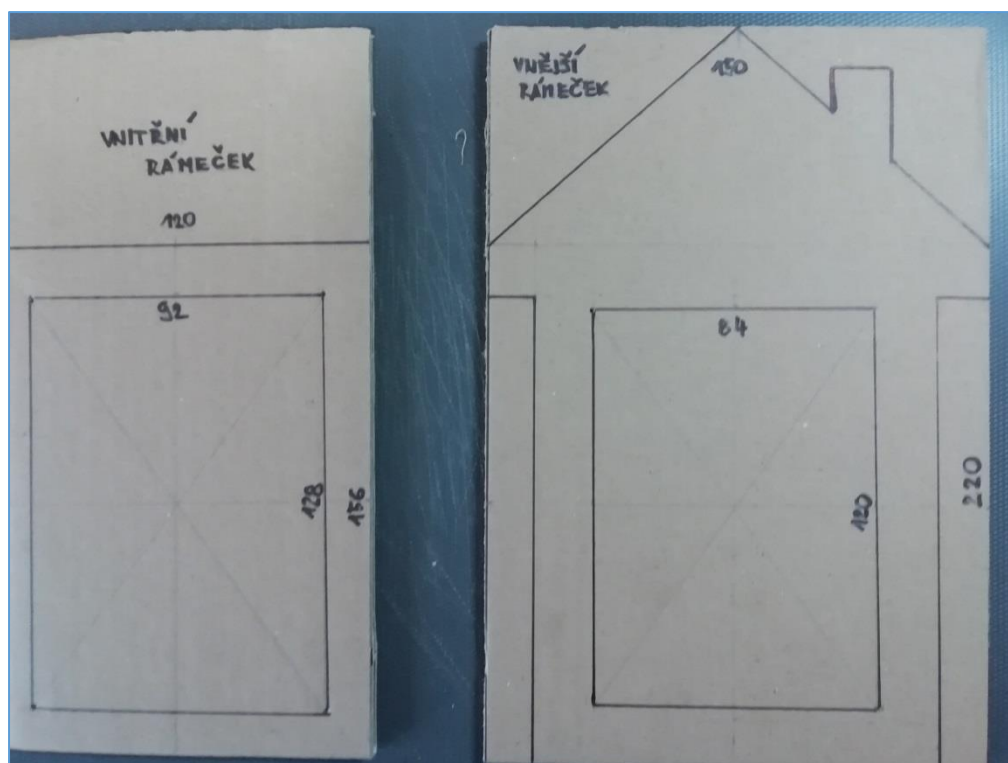
5. Vnitřní část rámečku

Do středu jedné části materiálu si žáci orýsují otvor pro fotografii dle rozměru (např. rozměr klasické portrétní fotografie 90 x 126 mm). Otvor by měl být v každém rozměru přibližně o 1 až 2 mm větší, aby se fotografie dovnitř pohodlně vkládala.

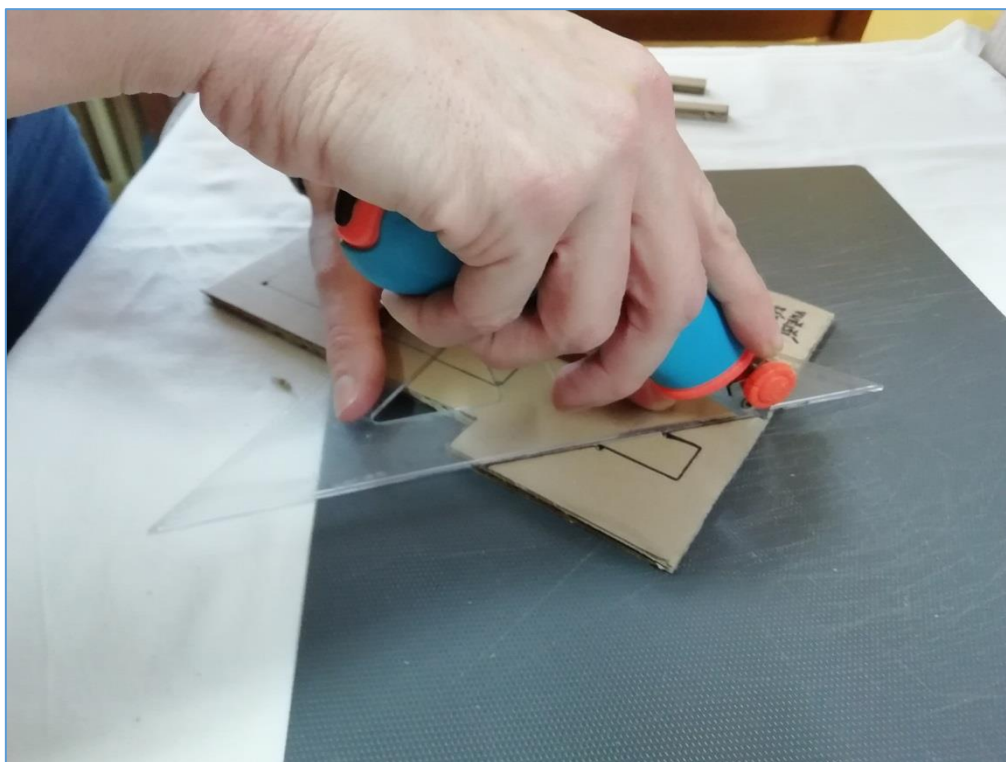
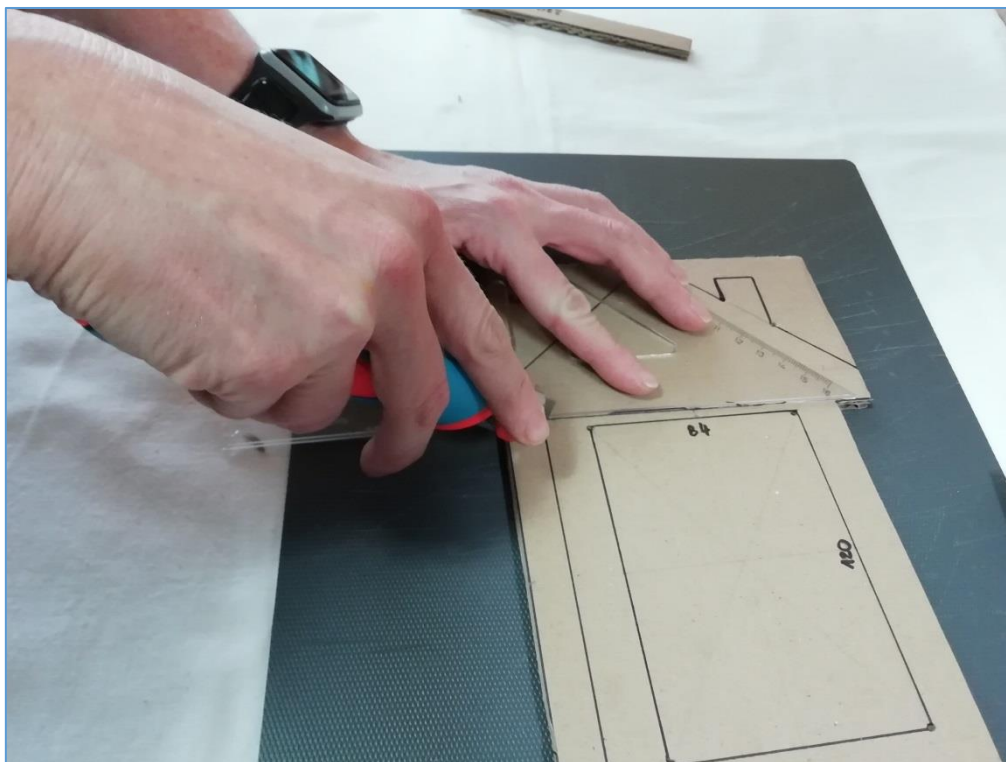
6. Vnější část rámečku

Postup je obdobný jako u vnitřní části. Otvor však musí být v každém rozměru o cca 5 mm menší, aby nám fotografie z rámečku nevypadla. Žáci od sebe obě části rámečku oddělí řezem. Řezání provádíme na vhodné podložce ostrým nožem. Řezy provádíme podle pravítka a při práci dbáme na opatrnost.

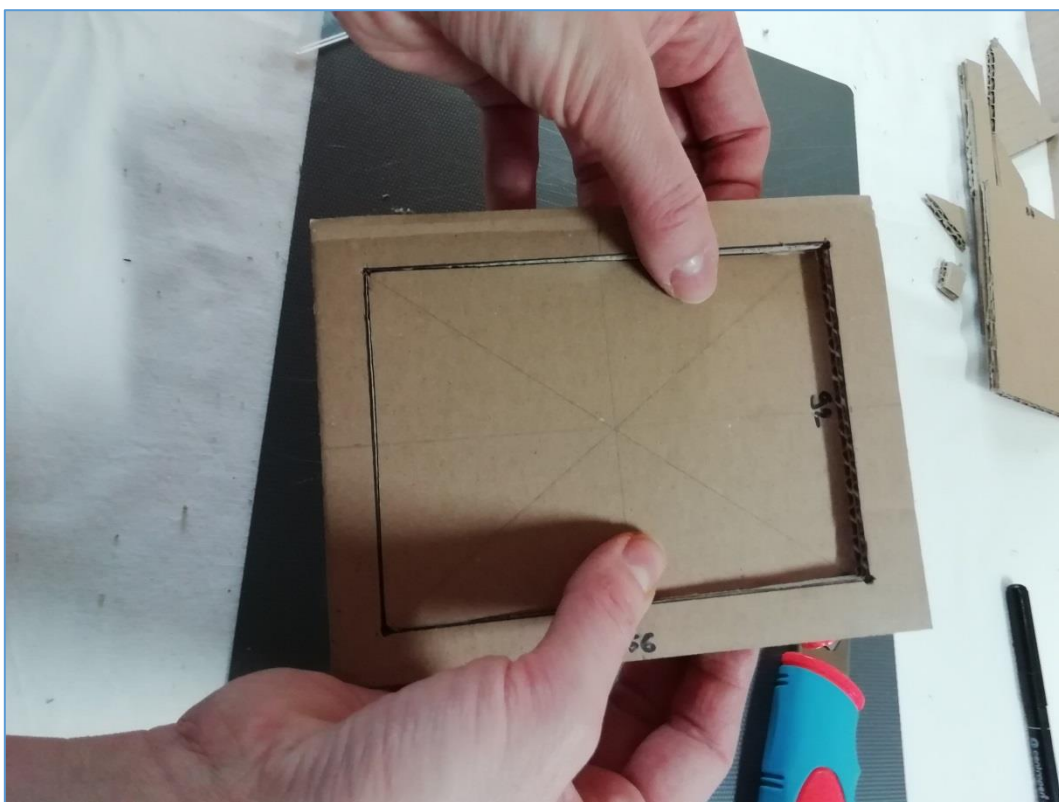
7. Vyřezávání rámečků

Žáci postupně vystříhnou nebo vyřezou vnější tvar rámečku a následně otvor pro fotografii. Při této práci je nutno pracovat pečlivě a přesně!

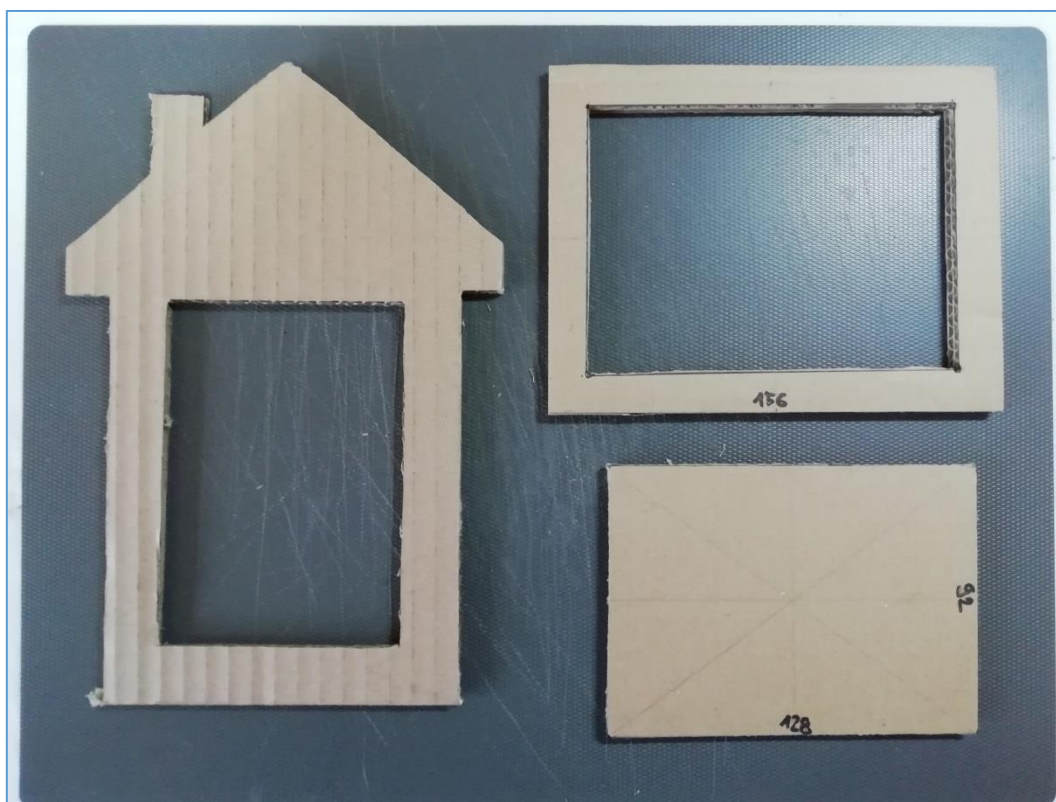

Vnitřní část lepenky nevyhazujeme, bude sloužit jako záklopka proti vypadnutí obrázku.

8. Sestavení rámečku a lepení

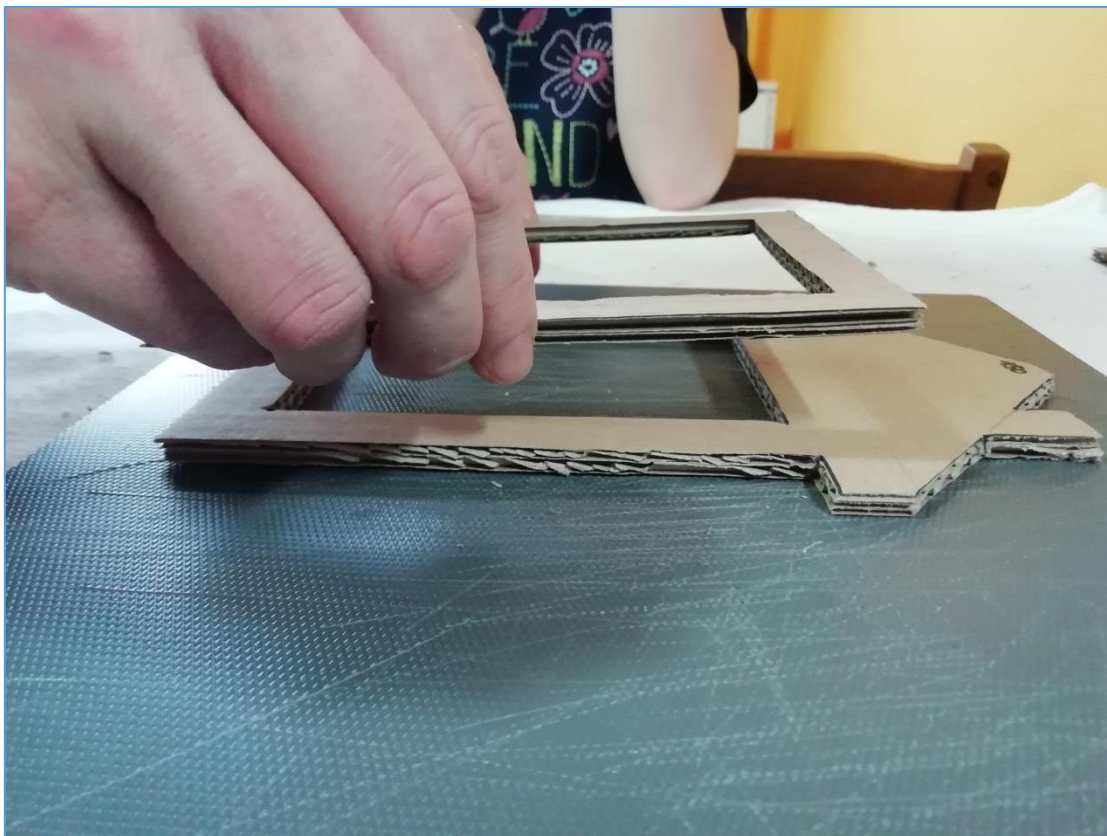
Před konečným sestavením rámečku vyzkoušíme, zda mají oba díly stejnou velikost. V případě nepřesnosti upravíme nůžkami nebo nožem.

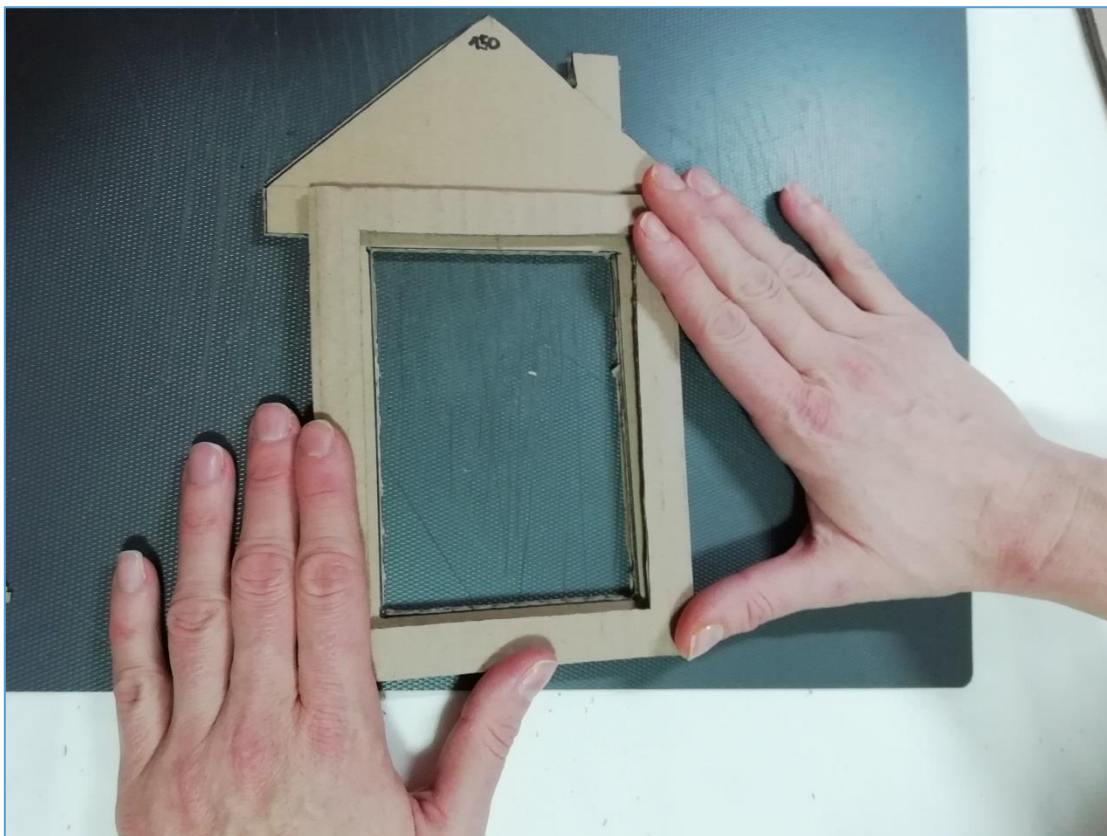
Na styčné plochy nanese se lepidlo.

Oba díly přiložíme k sobě.

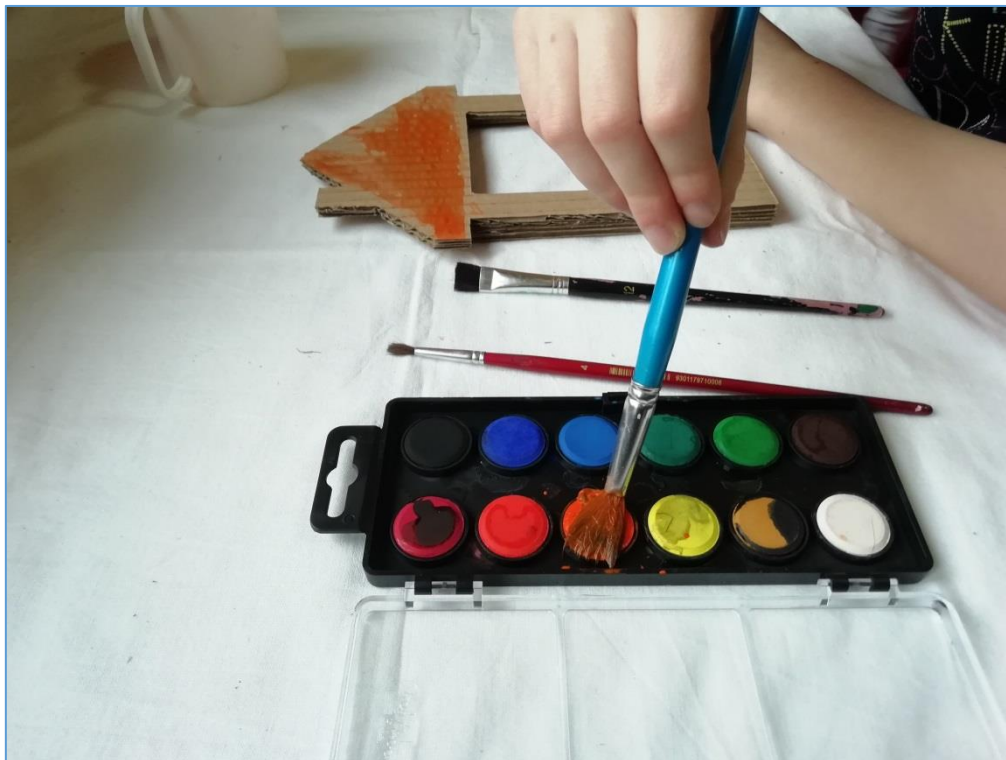

Lepidlo necháme zaschnout.

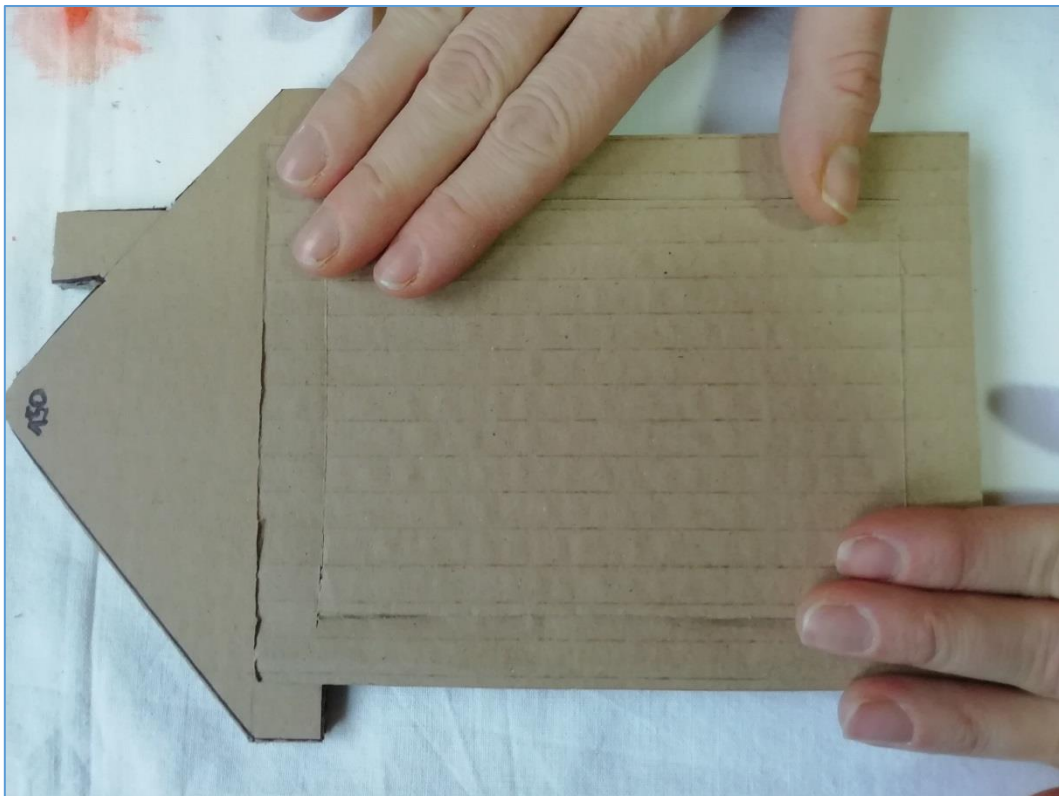
9. Vytvoření dekorace na vnější části rámečku

Tato část práce je pro žáky nejzajímavější a nejméně zábavná. Záleží na jejich fantazii, jak rámeček vyzdobí a jaký motiv zvolí. Mohou použít barvy, gelovky, pastely apod. Techniku výzdoby je nutno určit hlavně s ohledem na to, kolik času máme k dispozici. Dekoraci mohou vytvořit například i polepem barevným papírem.

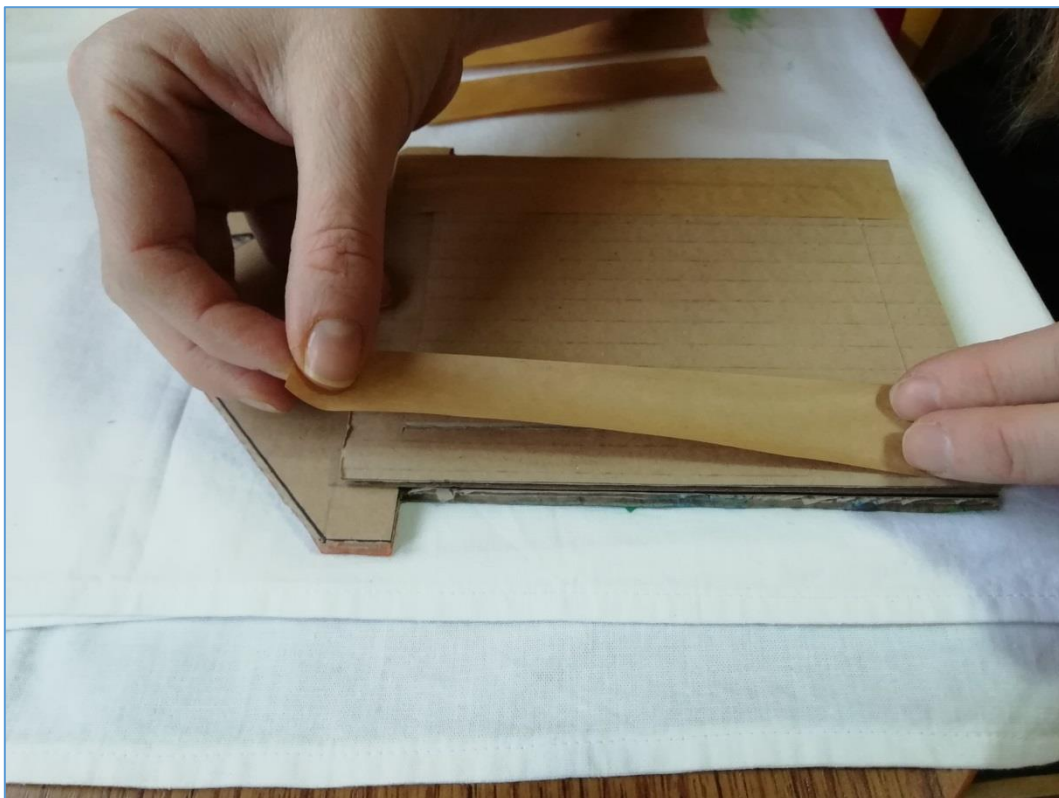

10. Vložení fotografie a zalepení otvoru

Do připraveného rámečku vložíme fotografii a záklopku.

Záklopku přelepíme papírovou lepicí páskou nebo samolepicím papírem.

Rámeček je hotov.

Metodické poznámky, motivace, doporučení a rizika:

Motivací při práci na tomto výrobku je možnost jeho individuální výzdoby a nepřeberné množství využití, např. jako dárek k narozeninám nebo třeba k Vánocům. Před prací je vhodné žáky upozornit na rizika práce s nůžkami a nožem. Je nutno vést žáky k trpělivosti, přesnosti a pořádku na pracovišti.

Zdroje:

VAŇKOVÁ, Hana a Vladimír VANĚK. *Technické materiály pro učitelství 1. stupně ZŠ: studium denního studia, studia při zaměstnání a postgraduálního studia*. Ostrava: Pedagogická fakulta, 1991. ISBN 80-7042-042-1.

Papír [online], poslední aktualizace 6. 3. 2020, 22:58 [cit. 7. 4. 2020], Wikipedie. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pap%C3%ADr>

UTĚŠENÝ, Slavomír. K historii slova lepenka. *Naše řeč*. 1977, roč. 60, č. 1, s. 51–53. ISSN 2571-0893. Dostupné z: http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5964#_ftn1